

Womhaj Bóh!

Cyklo 31.
2. augusta.

Lětnik 6.
1896.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Esmlerjez knižicizšcejetni w Budyschinje a so tam dostacž sa sčtwórtlětnu wchodplatu 40 mp.

9. njedzela po kwjatej Trojizy.

1. Kor. 10, 1–13.

Jeno nječin so wěsty (seherny)!

So je sawjedjenje pschewulke, so je spytowanjom pschewjele, tak skorža starschi, tak samolwja so młodži, tak rěcža słabi, kiž so podleželi. Echto mamy k temu prajicž? Pschidacž so s dobom dyrbi — sawjedjenje je wulke, spytowanjom, kotrež na cžlowjetow pschińdu, je wjele. A na žane waschnje so přecž njemóže, so tak bylne a mnohe njejku, so cžlowjet njemohl jim napschecžiwostejecž. Woboje móž a mnohotu spytowanjom, kaž tež móž a pomoz pschecžiko nim japoschtol w epistoli 9. njedzeli po kwjatej trojizy 1. Kor. 10, 1–13 wopisuje.

Wón wuczby historije wuzije, so by swoju wošodu psched spytowanjom sathowal. Njeje to rjana myšl? Se sanženosjeje sa nječišči cžas wuknječ. Historija chze wuczerka ludow bycž. Ach so by wona to pschezo byla! A kaž wjele so tež s historije wuczi, mało so tola s njeje wuknje. Echto s luda budže, w kotrymž myšle njewěry a žadosčiwosče knježa, njewuczi to naš franzowsta revoluznja? Kač so podtkóčeny lud sašo w móžnym hibanju sběha, njepokasa nam to sašo wotucenje wěry w cžasu wojowanjom nascheho luda sa swobodnosč? Japoschtol je historija israelskeho luda a to jich cžehjenje psches pusečzinu nješkóncžne žorlo powuczenja a napominanja. S teho, so israelski lud w spytowanju podleža, so wschitzy acž na mało sbytknych w pusečzinje kónž wsa, nimo kotrychž

šud Boži džěsche, wón sa swojich kšchescžijanskich cžitarjom dwojaku wěrnosč wosnje: Spytowanja so wulke, ale niz pschewulke.

1. Spytowanja so wulke, pschetož hdže je jedyn cžlowjet, w kotrehož wutrobje njebyšchtej sly lóšcht a radosč kaž schkrěcžka drěmalej, so trjeba jenož kusť wěstka saducž a kwětky wohen so pali. Šhostański statny sakoń jenož šle słowa, šle skutki šudži; kšchescžijan pak ma sa hrěch šamy te šle myšle wutrobny. Dwe kasni bjes tymi džěšacž prajitej: njedaj šebi požadacž. A hdže je žane město po wschěm dalokim kwěcže, hdžež njebychu so hady sawjedjenja cžlowjekej bližike. W paradisu přenjej starschej podležeshtaj. Pschi horje Sinai israelski lud do pschibóšstwa padže. Šam w swojim Jerusaleme, na hrodže Zion, David wěsty psched spytowanjom njeběsche. Psched woczomaj teho mišchtra so Judasch do šyczow popadnyč da, Pětr do šapřecža šapadže. Šso rosumi, so so te městna, kotrež so k šamym wješlam džiwadla, korežma a rejwanska kúbja wošebje spytowanjam wustajene; tola kšchescžijan derje čini, hdž so wón šamo nutškach w Božim domje pschi Božim wołtarju a w najšwjeděškich wotomiknjenjach hlada a nad šobu wachuje. — Šóždy cžas ma šwoje spytowanja. Wone so wopacžne nahladny cžas, kotrež so kaž natykoza khorosč roššerja a tež rošomnych ludži natykaja. Šóžda staroba ma šwoje spytowanja. W džěcžazyh lětach so wone s njepošluchnosčju a selhařnosčju šarocžnu, w młodoštnych lětach dale džěja s nječistej lubosčju a žadosčiwosčju, se šonami wo wopacžnej swobodnosčju a šamowumyšlenym šbožu; mužej

Bo spytowanie i khróblości a hordosći bliži a stari su spytowani pshe smorkotanje a njespokojnosť. Kóždy shtant ma swoje duchowne strachoty. Wošebny je wabjeny i samopschesbėhnjenju a knjesowanju; niški i liščćenju, bohatty i nahrabnosťi, khudy i samisći. A tomuž teho wscheho hiščće došč njeje, tón wobhladať šebi wschelafe wobštejnoscće žiwjenja, i kotrychž móže kóžda wošebje spytowanju wjesć. Hdyž mamy njesbože, pšchińdzetej dwėlowanje a sadwėlowanje, hdyž šmy w šbožu, strachota sechernoscće a khróblości šo bliža. Duž — njeje šame našche czeło wot tyžazornyh strachotow wobdate, tež našcha dušcha je w štrasche a pucž i njebjekam je pucž i wjele wobčežnosťemi. To dyrbi naš wobhladnutyh cžinicž, šo njebychmy šami na šwoju mōž twarili a šo na Lutherowy khėrlusć dopomnili:

Mōž našcha dobyć nje mōže,

My šmy i nej jara šłabi.

Tón khėrlusć pak šo šapocznje:

Jeb'n twjerde hród je našch Bóh šam,

Brón dobra, šylna šłala.

a w dowėrjenju na to móžemy prajicž:

2. Žane spytowanie njeje pšchemulke ša naš. Stari Griechojo mėjachu bajku wo hobrskim mužu Antašbu, Poseidonowy a teje Semje šyn a kotrehož nihtó pšchemōž nje mōžesche, kaž dołho šo šemje dōtkasche. Šakle jako jeho Herakles wot šemje pošbeže, wón mōž šhubi a bė pšchemōženj. Kaž dołho cžlowjeť w towarštwje i Bohom wostanje a i teho šjednocženštwja pšchezo nowu mōž dostawa, móže wón pšhecžiwō mozam spytowanja wobštać. Wón móže šrijedža w Babel uprawy Daniel, w šotifarowym domje cžisty šosef, bjes narodom, kotryž bėšche ša liženzu šraťny, njesawjedženj Noah wostacž. Džerž šo twjerdže i Bohu, temu šwėrnemu šnjesej potom wón tebe i džerži we wschitkich czežkich hodžinach žiwjenja. Šeli pak je šo spytowarjeje poradžilo, tebe wot twojeho njebjeskeho Wōtza wotdželicž, potom ty podležiš, dokelž žaneje mozy wjazy nimaš.

Š wucžby wo spytowanju dwoje nawuknjemy. Š přenja: Komuž šo šda, šo šteji, tón šo hladať, šo njepadnje a i druha: Bóh je šwėrny, kiž waš njebudže pšches wasche šamōženje dacž spytowacž; ale budže cžinicž, šo to spytowanie tak kōnza dobudže, šo wy šo šnjeicž mōžecče.

Wocėhnjenje našchich mladnyh i kšhesćijanskei šwobodnosťi.

(Šo Š.)

VII. Šak po něčim štaršchi pšchi wocėhnjenju mōž na šwojich džecžoch šhubjuja.

(Šotraccžowanje.)

Kaž dołho šu džeczi i wjetscha domach a mōža šo wysche mnohich šparnyh hodžinow hiščće macžerneho šchōrzuča džeržecž, maja to štaršchi w rukach, je pšhed duchownymi štrachotami šašhowacž, jeno šo šu štaršchi a šlužobni wobhladnivi w šłowach a škutkach. Ale šajka wažna šrocžel to je, hdyž dyrbišch šwojeho šynka abo džowecžicžu do šchule pošłacž! Přeni šrocž šnawo to džecžo tam šam dowjedžesć, ale bōrny dyrbi tón pucž šam hić. Ty ani ničō pšhecžiwō temu njesamōžesć, šchtož móže šo jemu po pucžu štać. Ša njecham šecžecž wo wōjach a šonjach na pucžu, — šchto pak móže to džecžo do žalōšnyh wėzow wohladacž a šlyšecž? A hdyž móžesć tež pšchewėdčeny być, šo šu wucžerjo a wucžerki hōdni ludžo, šebi ty tola te džeczi, bjes kotrymž ma twoje džecžo kōždy džėń něšchto hodžinow pšhebnyć, wubracž nje mōžesć. A ach, šak husty šu bjes nimi šajke, kotrež je štaršchiskeho doma wėzy a šłowa šobu pšchinješu, kotrež mōža ša twoje šamōń jėd być! Duž wschaf šo wopravdže džecžom,

hdyž šu do šchule khodžicž šapocžate, nimale pšchewo žyly křuch džecžazeho šmyšljenja šhubi. W teje mēje, w kotrež bywaja džeczi šamōštatnišche a po šajkim štaršchich mjenje šrebaja a šo tež po něčim wot štaršchisťeje wutrobny šdaluj. Šeho dla nje mōžach ženje bjes šylšow mojim džecžom přeni pucž do šchule nastupicž dacž.

Šaj i přeni khodom do šchule šo šwjafši mješ štaršchimi a džecžimi rošwjafuja. My dyrbimy džel wocėhnjenja do druhich rukow pošłicž. Šaj, my dyrbimy, wjele bōle hacž do teho cžaba, džecžo šamo šebi pšchewōštajicž a mōžemy džiwajo na njelečomne štrachoty wjele mjenje je šnacž, jenož našchej wocži a ruzy i njebjekam pošbėhnyć.

A tola je přeni khōd do šchule jenož šwocžatk tehōle rošwjafanja. Wone bywa lėto a wjetsche a to je cžim štyškimšcho, dokelž štrachoty pšchibjeraja. Ša wo tym w jenotliwym šecžecž njecham. Kōždy nan a kōžda macž mōžetaj wo tym došč powjedacž a wonaj šmējetaj jenicžy wo tym wschelafe nahladny, hacž šu tele štrachi wjetsche ša hōlžow abo wjetsche ša hōlzy. Wny pak wschitzy wėmy, šak móže hubjenj wobraš, nje pōžecžiwē šłowo, njehorne powjedacžka žyly myšl šłahć.

Potom pšchińdu lėta rošwivawja a i nimi pšchińdže i wjetscha šadanje po šamōštatnosťi a šwobodnosťi. Do teho cžaba šonfir-mazija panje a i tym pola jich 19 wot 20 džeczi wustupjenje je šchule a wušwolenje wėšteho „powołanja ša žiwjenje“. Ša to i šrótkimi šłowami wupraju. Ale šajke powšchitkowne pšchemėnjenje žyłeho žiwjenja je w tym wobšamknjene! Šžijecče nowe wobštejnoscće, cžijecče nowe hacž dotal njesnate štrachi a špytowanja šobu pšchinješu. Nětko dyrbja štaršchi i wjetscha šwoje džeczi do druhich rukow dacž. Šoređtko je wohladaja. A cžim dlēje cžim bōle dyrbja štaršchi šacžucž, šo maja džeczi šame šwoje myšle a nahladny, šame šwoju wolu a wotmyšljenje.

Male džeczi wschaf móžesć na přenje pšchi tej wėrje wōštajicž, šo nan wschitko wē a šo ma pšchewo prawo a šo mōšla macž šwoju dwėlėtnu džowecžicžu, hdy by nušne bylo, šamo i hele wumōž. Šžim bōle pak šo džecžom wocži wotewrja, cžim bōle tež pošnaja, šo štaršchi bjes šmyłka nješju. Bohužel njelečomni wocėhnjerjo pšchēšche i temu pošnacžu cžerja i tym, šo šamo pšhed džecžimi wo tym šo wurēcžuja, šak maja šo džeczi wocžahnyć. Šiches to ta přenicžla džecžaza wėra šake špaduje. Štaršchi šo potom džiwacž nješmėdža, hdyž šajke džeczi šrešpēta a pošlušnosťe šhubjuja.

Alle hdyž šo tež šajkeho njerošomneho cžinjenja wostajimy, tola našchim džecžom kōžde pošracžowanje rošwivawje šjewi, šo my bjes šmyłka nješmy. A my bychmy šładni byli, hdy bychmy to tola być chžyli. Ša šebi myšlu, šo dyrbja naš našche wot-rošćazje džeczi jako cžlowjetow pošnacž, kotřiž wjedža a wšnaja, šo šu khudži hrėšchizy, — kotrychž wulkošč w tym wobšteji, šo je jich Bóh je šamej hnadu šwoje džeczi šejniť a w šwojej šchuli cžim dlēje, cžim bōle ša šwoje džeczi wocėhnje.

My dyrbimy teho dla tež napšhecžiwō džecžom šwōlniwje wšnacž mōž, šo šmy šo molili abo tež, šo šmy njeprawo cžinili. To wjazy nahladnosťe dawa hacž nadutošč, kotraž na šchleńcžanyh nohach šteji a do kotrež džeczi tola wjazy nje wėrja. Alle Bohužel chžedža tyžazy štaršchich, kotřiž na šamža šwarja, kotryž chze bjes šmyłka być, tola šwojim džecžom jako šajzy płacžicž, kiž šo nje mōhli molicž. Džeczi nješmėdža šame šwōj nahlad mēcž.

Nē, to je prawje, hdyž šu to ruje štaršchi, kotřiž wot-rošćazje džeczi po něčim bōle a bōle šwobodnyh cžinja. Šež tehdom dyrbi šo to štać, hdyž šnyōjo a džowki hiščće šami šwōj khlėb njejedža, ale šchtož šo wošebje w wyschšchich šhtantach štawa) hiščće dołho wot nanoweho pjenježneho mēcha wotwišuja. Šo ničō wucžinicž nješmē. Doroščenyh cžlowjetow pšchewo wot-wišnyh šdžeržecž, i nimi kaž i džecžimi wobkhadžecž, šwobodne šłowo a druhi nahlad jim šakajacž, — to jich hōłkich a worafawnyh cžini. A to je žalōšne, šo wjele štaršchich šapšchijecž nje mōže, šo jich džeczi, kotrež šu pšches 20 lėt štare, „žane džeczi“ wjazy nješju. Štaršchej teho wōšomika njenamafataj, hdyž bywatej pomalu džecžom pšhecžel a pšhecželniža, šo byšchaj tež džecžowne myšle šlyšchaloj, šobu rošpominaloj a jim tež to dowėriloj, šchtož dyrbjesche šo jim přjedy potajicž. Alle Bohužel, woni maja je pšchewo hiščće ša džeczi a je šamo pšhed žyšmi tak pošnajuja, šo šo hnew w džecžazej wutrobje pali, šo šebi woni přjecž žadaja bjes šajkich, kotřiž tež na jich nahladny pošłuchaja. Šak wjele je pšches to šhubjene!

Tež w tajkich wězach, kotrež so staršim hamym runje nje-
lubja, dyrbja staršchi napishecziwo džěčom dalofu wutrobu mjeć.
Eso wě, so staršchi ženje do teho swolicz njemóža, jštož je hamc
hrěščne. Ale woni dyrbja so tež hladacž, so na kóžde wješele
hnydom jnagl hrěcha stłóca. Woni dyrbja wopomnicž, so ma
mlodojeć wšelake žadanja a potrjebnoječe, po kotrychž žebi stari
wjazy nježadaja, kotrež pak so teho dla jatamacž njetrjebaja. Sa
to podamy pschichodnje něfotre pschiklady. (Pofracžowanje.)

Dušchny žobudar do mandželstwa.

W spoczatku stwori Bóh cžłowjeka a jčžini, so dyrbjeschtaj
muž a žona bječž.

Schtož pak Bóh hromadu stowaršchi, to cžłowjef róžno
njejdžěl.

Spodžiwna a blyšeczata,
Mudra, wjele jamožna,
Hódna, miła, nadobna,
Wofschewjata, mjedowa,
E nowa praju: spodžiwna
Ze wšcha luboscž pótsiwa.

Nan žej džěčžo wocžehnje
Towle — druzi žwoje druhdže,
Wětr tej' džěščži sehnaje,
Teho tam, a tamoh' druhdže,
Dónž je čaš, so rěfataj
Esej taj zusaž „šlubjenaj“.

Dušchny žyn jow doroscže,
Pětna džówka něhdže druhdže,
Króna žo jej wšdanje wón,
Wona jeho pokoj, žón.
Kóždy druzhom' žwětlitaj,
Zad'n pak wo tym njewěštaj.

Dónž tem' žespodobje žo,
Kíž ma w žwojej ruzy wšcho,
W nimaj luboscž sahoricž,
Žeju dušchi posblizicž.
Schtož Bóh mjelcžo žesmyšli,
Na žwětko nětk wustupi.

E tym tón cžłowjef doštanje,
Schtož jem' Bóh šnjes šhladał bč.
Na njeju Bóh žesmyšli,
Schtož na žemi poskicži,
A schtož Bóh šnjes wuwjedže,
Tajke kóždem' k žožu dže.

Luboscž jeju žo nješminje,
Ale wšchědnje womłódnje,
Blido jimaj šwupyšchi,
Kóžde žłowcžko pošłódcži,
Dušchu jimaj šwješeli,
Pšchi wšchej próžy wofschewi.

Njeńdže po špodobanju,
Młataj žwoju cžěšnotku,
Wěrnaj lubaj rjeknjetaj
Do wšchoh', jštož Bóh jčžele: „haj“,
Dokelž wěštaj: Wjes kóncžne
Na naj' cžaka wješele.

Šmėjetaj wšcho špschětrane,
Schtož Bóh jimaj špójčzele,
— Pobožnymaj džěščžomaj, —
Šmėjetaj s nim jeho raj,
Hdžež jeju wšmje s luboscžu
Bóh na žwoju wutrobu.

Parwol Gerhardt (1606—76).

Wěr budž s wamaj.

E postrowjenjom: „Wěr budž s wami!“ je žo něhdy našch
lubny šbóžnik do žrjedž žwojich wučžonnikow štuipil.

Njechaloj žebi wój, lubaj šeslubjenaj, tole našcheho šnjesowje
pschecželne a lubojne postrowjenje do waju pschichodneho mandžel-
škeho žiwjenja žobu šewšacž?

Wulku, ja wšchě waju pschichodne žiwe dny wážnu stopu
chžetaj nětkle jčžinicž, hdžž chžetaj žo dacž w Bóžim domje psched
Bóžim woltarjom šwěrowacž.

Tale waju krocžel budže ja waju najwážnišcha. Schtož
chže mjeć žwoju žentwu poradženu, tajki wuprošch žebi do přědka
wot Boha, so chžyl žo wón dacž tajkemu jeho špocžinanju derje
poradžicž.

Pšched Bohom a pšched cžłowjekami chžetaj žebi wój se
šawdanej ruku a je žwojim dorjekujenym „haj“ wěrnmu žwěru
šlubicž. Tajkele „haj“ je male žłowcžko, ale na nim wiža wšcho
waju šbože ja wšcho waju šhromadne žiwjenje, haj wjazny, hacž
waju kóždeho jenicžkeho wěrne šbože ja wšchě waju žiwe dny.

Wjelewážne je, do tajkeho pšwolantstwa něchtó štuipnje, abo
hdže žo šešndli a do tajkeho měšta šecžehnje. Ale wjele wážnišche
je, koho a tajkeho žebi něchtó ja žwojeho towaršcha pschiswoli,
s kotrymž chže potom pšche wšchě žwoje žiwe dny šjenocženy
šawostacž. — W žwojim pšdnišchim cžašu žebi drje něchtónžkuliž
hinašche džělo šdonamknje, abo špschemeni žwoje dotalsche powolan-
stwo s druzim, a něchtó hinašchi pschecžehnje se žwojeho dotalscheho
měšta abo wšy do druheje. Wjes pschemyšlenja drje nihtó tajkele
žwoje dotalsche džělo abo powolanstwo njewopušchcži, ale něchtónžkuliž
je na to nušowanj, to jčžinicž.

(Pofracžowanje.)

Wšelake s bliska a s daloka.

Wokoto Wjasoňy a Stokpnja žu šandženy tydženi trupy žyle žně
rosbite, so je žyla nadžija wobohich ratarjom šanicžena. Njepřěduje nam to
šažo móžnje, so je to šama Bóža huada, hdžž wón našchim žywam šrawicž a
še nam šbožowanje domoj khowacž da, so našcha móž něčžo nješamóže?
Praškejmy žo ponižnje: Ššmy my šašlužili, hdžž je Bóh wobarnujo wšche
našchich polow a šahonow žwoju ruku džeržat? A tola móžesch tajkich, kóšičž
ženje njechadža s tym špokojom bječž, jštož Bóh jim da a chžedža, hdžž žu
tež dobre žně, pšchego hišchcže lěpšche mjeć. Schto dha, hdžž by Bóh tón
šnjes tajku njepokojnosčž s tym pothoštat, so bječhu jim žně šahubjene a
šanicžene na poli ležate.

W Eichstácie došta šandženu njejdželu šafiki přnyž Max psches
biskopa dr. Wahla s Draždžan měšchnišku žwjecžišnu. Na šakšeho přnyža
jako duchowneho katholickeje žyrkwe wěčeže wážne duchowne šastojništvo cžaka.

Khěžor hišchcže na žwojim pucžowanju w polnóžnym morju pschěbnwa.
Šubjene wjedro pošlednjeho tydžanja jemu hušo doščž wobarašche, wotmyšlene
wulěty na kraj cžinicž. Šškar, tral Šchwedškeje a Norwegškeje, je jeho na
jeho lóžži wopntal.

Wadenske wulkowójwodstwo žo w bližšchim cžašu k kralestwu
pownyšchi — a to 9. septembra, dokelž šmėje tón džen Wadenski wulkowójwoda
žwoj 70lětny narodny džen.

Měšny žozialdemokratizy wodžerjo, kóšičž pšchego přěduja „šwobodnosčž,
runoscž, bratrowstwo“ a kóžde narodne cžucže podtlócaju, žebi wěčeže na to
myšlili nješju, so mohlo žo jim wot teho luda, wot kotrehož bječhu žo teho
najmjenje bojeli, kžětro njelubojne powucženje dostacž. Woni jědžechu (bjes
nimi Liebknecht, Singer, Fischer a d.) do franžowškeho měšta Lille, hdžež
běšche šhromadžišna franžowšchich žozialdemokratow, w tej wješelej nadžiji, so
žo jim, kóšičž bratrowstwo wšchittich ludow šastupuja, wulkotne powitanje
doštanje, wofšebje, dokelž je měšchčžanošta teho měšta žozialdemokrata. Ale na
wopak, hanjenje dyrbjachu blyšhecž; wulka wolanza nasta: „Ššława wójšku!
Přjecž s Prušakami!“ a ššóncžnje dyrbjachu, kaž žo pšche, ššradžu wotjěcž.
To běšche hórta wucžba ja nich. Šozialdemokratojo Franžowjam k luboscži
přěduja: my nimamy žaneho wóžžneho kraja! — a Franžowjojo jim
wotmolwoja: „my lubujemy a džeržimy na našch wóžžny kraj! —
Přjecž s wami!“ Hacž tež je žebi Liebknecht myšlil, so hišchcže na jeho
štare dny tajke powucženje, tajka haniba na njeho cžaka.

W šjenocženych štatach polnóžneje Ameriki žo na nowowušwolenje
přesidenty hotuja. Duž je žo tam wulka agitazija šbėhnyla Bohu žel tam
pjenjejš najwážny pšchi wóšbach wucžinja.

E cžěkeho cžaka.

1. Šajnłownja w holi.

(Pofracžowanje.)

E tajkimi myšlemi džěšche psches cžěmny lěž. Těhdom
wotucži w jeho pomjatku ššrašchny podawł, kotryž běšche žo jemu
šamemu štal. Wón běšche po porucžnosčži Draždžanškeho
rentnišchtra na „Wěly jelen“ šchol, hdžež běšche jeho wobštarny
nan s džiwinarjom. E luboscžiwymi roščřčžowanjami se žwojimaj
lubowanymaj staršchimaj žo cžadž miny a hižo běšche wo polnožy.
Na jene dobo posbėhnny žo pódla hońtwjeńnje džiwni holl, a tšělby
wřejštotachu po cžichej nožy. „Do hole, kžěšje do lěža, to žu
njepšhecželšy wozazy!“ běšche nan šawołał. Hacž runjež bēcchu
pod šchit cžěmneje hole cžeknyli, běšche tola hižo pošdže; žyla

njemdrych dżiwitow jim pucź jastupi. S teſakom porażem bęſche ńo na jemju walił, doniż móżeſche ńam ńwoj teſak t ſakitanju t nōńjow hrabuncź. Dolho bęſche tam bjeſe wſcheho roſuma leżał. A roſumej bęſche hałle wotucził, hdyż ńłōncźko hižo wyhoło t njebję hladaje. Hońtwjeńja bęſche hromada roſpadantow, t kotrychź ńo tołsty kur waleſche. Starscheju, kotrejuź ſtyſkniwje pntaſche, nadeńdže kōńz lęſa ſabiteju.

Wjeć lēt bęſche ńo mjeſ tym minyło. Tola jemu bęſche tōnle ſtraſchny podawł dženſa hiſcheje tał jańny, jako by ńo hałle wčera ſtał. Jenicźka ńyła wuroni ńo t jehō wōcźka, hdyż ńo na ſrudnu ńmjerć ńwojeju ſtaricheju dopomni. Potom poſhili hłowu; pſched ńobu widzeſche ſrudny, cżemny pſchichod bjeſe wſcheje nadźije. Njebudže hiſcheje ſtraſchniſcho? Sčto potom?

Tamny ſrudny podawł napominajeſche jehō, ńo by ńo t czańom ſa wukhowanku roſhladował, hdyż moħł ńo w pſchichadźazej ſtrachocze wukhowacź.

Tola Schweda tu hiſcheje njebęſche, a t boka pucza w lęńnej huſczynie męjeſche ńwoje wobudjenje. Ani jenicźki Schweda njebęſche jemu pſchi poſlednim ſahubjenju domjazy mēr kaſyl, hać runjeź bęchu wſchē wōkolne wſy czeźko ſpytowali. Sčto by teź tał daloko t boka wulkeje wōjnſteje drohi, wońrjedź lęńneje huſcziny cżłowſte wobudjenje pntał? A t temu bęſche hiſcheje czeźko, ſchejeźku do hajnkownje namafacź. A ſčto drje by jehō kurwierchowſka huadnoſeź, Jan Jurij, prajila, hdy by ſhonila, ńo jehō hajnik hižo do czańa pſched njeſpſheczełom czeńa? Njebē jehō hałle pſchi poſlednej hońtwje huadnje na ramjo poplazał a prajil: „Hej, ſtary brodało, to mje ſwjeħeli, ńo njeſy ńwoju hajnkownju wopuſczeźil, hać runjeź je wſchudžom daloko a ſcheroło wōjnſta tyſchnoſeź!“ — Nē wſchał, nē! czeńacź, to ńo tola teź njeħodźi! „A njeſymy wchudže w Bożej huadnei ruzy?“ džeſche t cziha.

Mjeſ tym bē cżemna nōz. Guſta ſchejeźka ſwiny ńo wot pucza. ńo njej wōn džeſche a ju njeħmoli, dokelź ju derje ſnajęſche, hać runjeź bęſche zyle cżma. Poł hodźiny bęſche po lębu ſchoł; da polajachu ńo w cżemnoſeźi ńwiħle nēkaſteho twarjenja, po ſbaczu domſteho. ńo czihej nozy klinczeſche pſhyče ſcheżowtanje. Szwęza t pjezaka ńwęczeſche pſches wotnjeſchto t jańnymi pruhami napſhecziwo. Wōn bęſche doma. Iſtwieźka, do kotrejeź jastupi, bęſche niſta, kaź we wſchēch ſtarych domach, kotreź bęchu teź w Łobjowych ſtronach po prawym ńerbskim waſchnju twarjene, t drjewjanymi woblutami wyſche wōknōw. Wulke wōlniſchczo trjebaſche wulki rum wo iſtwje. Na nim paleſche ńo mōźnje, dokelź ńo t nowa butowe ſchejeźki pſchipołōżichu. Na ſeženje wiſaſchtej dwē ſłēbnej rołzy, je jaſtarſkimi kołojtymi ſankami. Wyſche iſtwinych duri bęſche wońrjedź mjeńſchich rōżkow wulka jelenjowa rohōdźina pſchibita. W pjezaku pał zeleſche ńo wucźłana ſchpiena, kotraź iſtwu cżemnje poſwęczeſche.

„Dobry wjećor!“ ſtrowjeſche hajnik ńwojich lubych. Wjeħele džećatka pſchikafachu t ńwojemu nankej. Jan, najſtarſchi je wſchitki, bęſche hižo wōħomnacze lēt ſtary. To bęſche woprawdźity ńyn t lęſa, wulki a ńylny, t mōdrymaj wōczomaj, je ſtrowym, wot ńłōncźka rjenje wuħmahujenym mjeſwocžom. Gandrij, ſchęſcźlētny a ńwiźny, bęſche bōle maczeri podobny. Teź wona pſchiſtupi. Kaź by ńo nęſchto praſhecź chzyła, pohłada ńwojemu mandźełſtemu do wōczow; jej ńo ſdaſche, kaź njeby wōn dženſa jaſtupiwſchi, tał wjeħele ſtrowil, kaź bęſche to wot njeħo hewał ſwucźena.

(Poſtracžowanie.)

Lipa.

Lipa nētko jańo kęjeje,
Znjenzy kozy klepaja,
Klobuk czećit wupyſchuje,
Banczik židžany wōn ma,
Na polo ńo ſpęſchnje czerja
Szyz te Bože žohnwanja,
Wutrobny jim ſejhrawaja,
So te žnē nētk ſejrawja.

Hać teź runje wjele ludźi
Zanych polow nima tu,
Steja tudny jako khudźi,
Maja tola nadźiju.

So Bōh Anjeſ žnē ſa wſchēch dawa
A teź ſa wſchēch žohnuje,
Kaź tu ſa ſkōt roječe trawa,
Tak ſa cżłow'kow lipa kęje.

Teź tu lipu t jejnym kęzenjom
Njej' Bōh ſtworil podarmo,
Wſchał ta peźolka t jejnym mjedom
Leczi t domu ſradujō;
Njedyrbjał ńo cżłowjeł tudny
S lipy wjazy roſwuczeći,
Wſchał ta lipa t jejnym kęzenjom
Khorych mōže wuſtrowicź.

Luby Božo, ty ńy ńmilny,
To nam lipa pokaže,
Dokelź kōźde lēto ńylnje,
Krańje nam tu wo žnje kęje;
Tōn na lipy kęzenje czańa,
Kiź teź Boha lubo ma,
Potom t wjeħeloſežu ſkańa,
So wōn žnē nētk doczańa.

Alle ach! kał wjele ludźi
Hiſcheje njeſpokojni tu
Njewjedža, kał Jeſuſ wuczi,
Hać žnē runje krańje ńu:
Bohu džałowacź ńo ńluſcha
Sa te Bože dary tu!
Njeſpokojna je jich duſcha,
Wōreći, ńo žnē ńnadne ńu.

Luby cżłow'cze! wopomni peźolku,
Sznadna pornjo tebi je,
Nima tola žanu wucźbu,
Kaź je cżłow'kej wuczenje,
Alle wona t małym tudny
Hižo jara ſpokojom,
Hać teź wona mjedu druhdy
Njem'že wjele noħeć dom.

Niź kaź peźolki, ale wjazy
Szej tu ludžo wumyħła,
Dokelź jich njeħmane ſdaczę
Wſchitke peźolki pſchetreħcja;
Pſchetož woni wulke wēzy
Do hłowy ńej ſtajeja,
So te Bože radne ńnopny
A ničom' njedoħahaja.

Daj, o luby Božo, tudny
Wſchitkim prawje dopōſnacź,
So njeħapomnili druhdy
A tebi horje pohładacź,
Kiź daſch, ńo nam lipa kęjeje,
So ńu žnē nam radžene;
Twoja luboſeć bliđo kryje:
Kħwalbu tebi ſpęwajny.

Teutſcher w Bořſchizach.

Nęſchto t roſpominnaju.

Dobry rezept.

Chineſiſki kęžor ńo juntrōć wukhodžowaſche a ńwōjbu nadeńdže, w kotrejeź bęchu mužojo, žony, džeći a ńluźobni w mērje a jednocze živi. Kęžor ńo je ſpodźiwanjom ſtareho muža, kiź bęſche doſtojna hłowa teħo doma, wopraſcha, ſčto je do ńrēdkow nałōžil, ńo bjeſ telko ludźimi mēr ſdzerži. Starý wſa pjero a tele tſi ńłowa napiħa:

„Sčęćpliwoſeć, ſčęćpliwoſeć, ſčęćpliwoſeć.“

* * *

Tōn Anjeſ ma milijony pucžow, ńo mōže tebe žohnowacź.